

Sygn. akt I C 366/19

Dnia 19 lipca 2019r.

Sąd Rejonowy w Nowym Sączu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Grażyna Poręba

Protokolant: sekr. sąd. Urszula Bodziony - Mróz

po rozpoznaniu w dniu 10 lipca 2019r. w Nowym Sączu

na rozprawie sprawy z powództwa (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W.

przeciwko J. K.,

z udziałem Miejskiego Rzecznika Konsumentów w N.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego J. K. na rzecz powoda (...)

(...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego

w W. kwotę 3.680,51 zł (trzy tysiące sześćset osiemdziesiąt złotych pięćdziesiąt jeden groszy) z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, nie wyższymi niż odsetki w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 16 października 2018 roku do dnia zapłaty,

II. w pozostałej części powództwo oddala,

III. zasądza od pozwanego J. K. na rzecz powoda (...)

(...)Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego

w W. kwotę 915,30 zł (dziewięćset piętnaście złotych trzydzieści groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu,

IV. zwraca powodowi (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W. kwotę 130 zł (sto trzydzieści złotych) tytułem różnicy między kosztami pobranymi a należnymi.

Z:

1) (...)

2) (...)

3) (...)

Dnia 19 lipca 2019r.

Sędzia:

Sygn. akt I C 366/19

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 19 lipca 2019r.

Powód (...)Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W. w pozwie z dnia 16 października 2018r. domagał się zasądzenia od pozwanego J. K. kwoty 4.070,32 zł. z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP od kwoty 2.099,50 zł., ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwot 1.699,96 zł., 176,64 i 94,22 zł. od dnia 16 października 2018r. do dnia zapłaty oraz zasądzenia kosztów procesu.

W uzasadnieniu podał, że wierzytelność wynika z zawartej przez pozwanego i (...) spółki z o.o. umowy nr (...). Powód nabył wierzytelność 23 lutego 2018r.

Na kwotę dochodzoną pozwem składają się: 2.099,50 zł. – kapitał, 1.699,96 zł. – prowizja, 176,64 zł. - odsetki naliczone przez poprzedniego wierzyciela za okres od dnia występowania zaległości do dnia 22 lutego 2018r.wg stopy określonej w umowie, 94,22 zł. - tytułem odsetek naliczonych przez powoda od kwoty kapitału od dnia 23 lutego 2018r. do dnia poprzedzającego złożenie pozwu.

Pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym wniósł o oddalenie powództwa. Podniósł zarzuty: braku legitymacji czynnej powoda, posługiwania się przez pożyczkodawcę gotowym wzorcem umowy, braku negocjacji, naruszenia zasad współzycia społecznego odnośnie wysokości kosztów dodatkowych pożyczki. Wnosił o zbadanie postanowień umowy pod kątem stosowania klauzul abuzywnych, stwierdzenie, że zapisy dotyczące opłaty przygotowawczej i administracyjnej są nadmiernie wygórowane, naruszają zasady współzycia społecznego i dobre obyczaje, mają na celu obejście obowiązujących przepisów o odsetkach maksymalnych co skutkuje sankcją nieważności.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 20 maja 2016r. (...) spółka z o.o. w W. i J. K. zawarli umowę elastycznej pożyczki ratalnej. Pozwany otrzymał pożyczkę w wysokości 4.000 zł., prowizja za udzieleni pożyczki wynosiła 3.400 zł, roczna stopa oprocentowania to 10%, umowa została zawarta na okres dwóch lat, do 20 maja 2018r., spłata miała następować w 24 ratach miesięcznych po 326,25 zł. Całkowity koszt pożyczki wynosił 3.829,92 zł., całkowita kwota do zapłaty to 7.829,92 zł.

Pismem z 27 grudnia 2017r. pożyczkodawca wypowiedział umowę, wzywając pożyczkobiorcę do zapłaty całości zadłużenia.

W dniu 23 lutego 2018r. (...) spółka z o.o. i powód zawarli umowę przelewu wierzytelności w ramach transakcji sekurytyzacji, której przedmiotem była wierzytelność z umowy z 20 maja 2016r. w wysokości 3.976,10 zł. w tym kapitał 2.099,50 zł. prowizja 1.699,96 zł., odsetki 176,64 zł. O cesji poinformowano pozwanego.

Z tytułu umowy pożyczki J. K. dokonał wpłat w łącznej kwocie 4.221 zł.

Umowa pożyczki została zawarta w N. w siedzibie oddziału pożyczkodawcy. Pozwany posiadał bardzo duże zadłużenie, aby je spłacić zaciągnął wiele pożyczek tzw. chwilówek, w biurze poprzednika prawnego powoda okazał zaświadczenie o dochodach i na tej podstawie podjęto decyzję, iż pozwany może otrzymać pożyczkę w wysokości 4.000 zł. Umowa nie była szczegółowo negocjowana, pozwany ze swej strony podał, iż jest zainteresowany jak najniższymi ratami.

/dowód: umowa i harmonogram k. 48-57, umowa przelewu k. 20-28, załącznik k. 41-43, wezwanie k. 59, dowody wpłat k. 84, zeznania pozwanego k. 86/v /

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie dokumentów przedłożonych przez powoda, które nie budzą wątpliwości sądu co do ich autentyczności. Na ich podstawie ustalono, że umowa pożyczki została zawarta, potwierdza to podpis pozwanego na dokumencie umowy, następnie, że wierzytelność była przedmiotem umowy przelewu. Tym samym nie jest prawdziwy zarzut pozwanego o braku legitymacji czynnej powoda. Ponadto stan faktyczny ustalono w oparciu o niekwestionowane dowody częściowej spłaty zobowiązania. W zasadzie wiarygodne są zeznania pozwanego opisującego sposób zawarcia umowy z tym zastrzeżeniem, że nie sposób dać wiarę pozwanemu, iż ten nie zdawał

sobie sprawy z wysokości kosztów dodatkowych umowy pożyczki. Pomijając fakt, iż nie była to pierwsza umowa pożyczki zawieranej z poza bankową firmą pożyczkową to okolicznością powszechnie znaną jest, że z natury rzeczy takiego rodzaju umowy wiążą się z wysokimi, dodatkowymi kosztami udostępnienia kapitału. Nie została wykazana przez pozwanego nadzwyczajna sytuacja życiowa – wypadek przy pracy, który miał uniemożliwić mu spłatę całości zobowiązania.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest uzasadnione częściowo.

W pierwszej kolejności należy stwierdzić, na co wskazano już wyżej, że powód wykazał legitymację procesową, jest on następcą prawnym po pierwotnym wierzycielu – (...) spółce z o.o. w związku z nabyciem wierzytelności, powyższe zostało potwierdzone dokumentami prywatnymi: umową przelewu wierzytelności i załącznikiem w postaci wypisu ze specyfikacji wierzytelności objętych umową.

Umowa pożyczki została zawarta z konsumentem w dniu 20 maja 2016r. na okres 24 miesięcy. W dacie zawarcia umowy obowiązywały przepisy ustawy o kredycie konsumenckim z 22 maja 2011r. Poza sporem pozostaje, że poprzednik prawny powoda był przedsiębiorcą zajmującym się prowadzeniem działalności gospodarczej m.in. w zakresie udzielania pożyczek gotówkowych a pozwany jest konsumentem.

Pozwany zarzucił, iż poprzednik powoda posługiwał się nie podlegającym negocjacji wzorcem umowy a wysokość kosztów dodatkowych wskazuje na naruszenie zasad współzycia społecznego, dobrych obyczajów i godzi w równowagę kontraktową stron, w konsekwencji wniósł o zbadanie zapisów umowy pod kątem stosowania klauzul abuzywnych i stwierdzenie, iż zapisy umowy dotyczące opłaty przygotowawczej oraz administracyjnej przewidują ich nadmierne wygórowanie, naruszają wspomniane zasady współzycia społecznego i mają na celu obejście przepisów prawa w zakresie odsetek maksymalnych co skutkuje ich nieważnością. Podobne zastrzeżenia co do treści umowy zostały podniesione przez Miejskiego Rzecznika Konsumentów.

Nie ulega wątpliwości, iż sąd może a nawet powinien dokonywać oceny postanowień umów podlegających przepisom z zakresu stosunków konsumenckich, pod względem ich zgodności z prawem, w szczególności ich oceny z punktu widzenia przepisu art. 385¹ § 1 k.c., o ile postanowienia te nie były indywidualnie uzgadniane przez strony i nie dotyczą postanowień określających główne świadczenia stron.

Zgodnie z treścią art. 385¹ § 1 zd. 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszają jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Zatem, jak wynika z powyższego do uznania postanowienia umownego za klauzulę niedozwoloną inaczej abuzywną, oprócz przesłanki braku indywidualnego uzgodnienia postanowień umownych, spełniony musi być warunek ukształtowania praw i obowiązków konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami czyli godzący w równowagę stron i przez to rażąco naruszać interes konsumenta czyniąc jego pozycję, w sposób niesprawiedliwy niekorzystną w stosunku do kontrahenta.

Jakkolwiek spełniona została przesłanka braku indywidualnych negocjacji co do postanowienia umowy określającego wysokości prowizji, które to postanowienie nie dotyczy świadczenia głównego, to niemniej w kontekście powołanego wyżej przepisu nie można zgodzić się z zarzutem, że zapisy dotyczące prowizji były sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszały interes konsumenta.

Przede wszystkim należy zauważyć, że obowiązujące przepisy pozwalają na swobodne kształtowanie umów w ramach bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa i zasad współzycia społecznego. Nie ulega wątpliwości, że dozwolone jest pobieranie przez pożyczkodawcę opłat i prowizji w związku z udzieleniem pożyczki, niezależnie od przewidzianych w umowie odsetek kapitałowych, o takich kosztach kredytu/pożyczki mowa jest wprost w ustawie z dnia 12 maja 2011r.

o kredycie konsumenckim. Od dnia 11 marca 2016r. wprowadzono do niej przepis art. 36a ograniczający maksymalną wysokość tzw. pozaodsetkowych kosztów kredytu/pożyczki w przypadku zawierania umowy z konsumentem.

Przepis art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim, który ma zastosowanie w przedmiotowej sprawie wprowadza sposób obliczenia maksymalnej wysokości pozaodsetkowych kosztów kredytu, obliczanych według podanego przez ustawodawcę wzoru odnoszącego się do całkowitej kwoty kredytu, okresu spłaty wyrażonej w dniach i liczby dni w roku.

Stosując podany w ustawie wzór, przy przyjęciu okresu 730 dni spłaty i 365 dni w roku, maksymalna wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu to kwota 3.400 zł. czyli w takiej wysokości jaką zastosował pożyczkodawca. Obliczenie: $(4.000 \text{ zł.} \times 25\%) + (4000 \times 730/365 \times 30\%) = 1.000 \text{ zł.} + 2.400 \text{ zł.} = 3.400 \text{ zł.}$

Dodać należy, iż jak wynika z treści umowy pożyczki, prowizja oznacza kwotę pieniężną za udzielenie pożyczki, którą pożyczkobiorca zobowiązuje się ponieść w wysokości podanej w umowie, dotyczy ona czynności związanych z zawarciem umowy i udzieleniem pożyczki i nie podlega obniżeniu w razie wcześniej spłaty pożyczki.

W niniejszym stanie faktycznym przewidziana przez pożyczkodawcę opłata prowizyjna mieści się w ramach przewidzianej przez ustawodawcę maksymalnej wysokości pozaodsetkowych kosztów pożyczki a w ocenie sądu brak jest podstaw do negatywnej oceny ich wysokości z punktu widzenia zasad współzycia społecznego. Z definicji tego elementu umowy jaką jest prowizja wynika, iż jest ona wynagrodzeniem z tytułu zawarcia umowy i wynagrodzeniem za udzielenie pożyczki, nie ma więc na celu wyłącznie pokrycia kosztów czynności związanych z zawarciem umowy ale też ma rekompensować inne czynniki związane z udzieleniem pożyczki takie jak obsługa umowy, rekompensata ryzyka związanego z zawarciem umowy, wynagrodzenie za udostępnienie kapitału pożyczki. Brak jest podstaw do przyjęcia, iż postanowienia dotyczące wysokości prowizji mają na celu wyzysk i nierówne traktowanie kontrahenta - konsumenta. Zauważyć bowiem należy, że umowa nie została zawarta na krótki, jak często występująca sytuacja na rynku pozabankowym, okres miesięczny lub kilkumiesięczny, kapitał pożyczki został udzielony na okres dwóch lat, odpowiednio więc musiał zostać zabezpieczony interes pożyczkodawcy, który pełny zwrot kapitału miałby otrzymać po 24 miesiącach.

Nie bez znaczenia jest fakt, że mimo, iż sama wysokość prowizji nie była indywidualnie uzgadniana przez strony, to jednak biorąc pod uwagę, fakt, że pozwany wielokrotnie korzystał z tego rodzaju pożyczek, musiał mieć pełną świadomość konieczności poniesienia wyższych niż np. w przypadku pożyczki bankowej, kosztów pozaodsetkowych.

Pozwany mógł z łatwością zapoznać się w momencie podpisania umowy z jej warunkami. Warunki pożyczki zostały przedstawione w sposób czytelny, na pierwszej stronie druku, w tabeli, której treść jednoznacznie wskazuje na to jaka jest wysokość prowizji i jaką kwotę będzie musiał zapłacić pozwany za udzielenie pożyczki. Nie ma też żadnych podstaw do przyjęcia, że kontrahent konsumenta miał przewagę i w jakiś sposób tę pozycję kosztem konsumenta wykorzystał, decyzja pozwanego o zawarciu umowy była świadoma i dobrowolna, kwota pożyczki, co można powiedzieć jest częstym powodem zawierania umów pożyczki na rynku pozabankowym, miała służyć spłacie innego zobowiązania.

Resumując sąd nie znajduje podstaw do uznania postanowienia o wysokości prowizji za niedozwoloną klauzulę umowną i automatycznie unieważnienia tej części umowy pożyczki, co oznacza, że pozwany jest zobowiązany do zapłaty nie tylko kapitału pożyczki ale też kosztów pozaodsetkowych – prowizji.

Niemniej w części powództwo podlegało oddaleniu z uwagi na nieścisłości co do wysokości żądania pozwu i jego uzasadnienia oraz przedstawionych dowodów.

Ustalenia stanu faktycznego wskazują na to, iż umowa pożyczki została wypowiedziana pismem z 27 grudnia 2017r. – k. 59. Według harmonogramu spłaty pożyczki suma odsetek kapitałowych od daty zawarcia umowy do daty ostatniej raty przed wypowiedzeniem umowy (20 grudnia 2017r.) wynosiła 407,29 zł. Łącznie więc z kwotą kapitału pożyczki – 4.000 zł., i prowizją – 3.400 zł. suma zobowiązania to kwota 7.807,29 zł., ponieważ pozwany spłacił łącznie kwotę 4.221 zł. (bezsporne), to do zapłaty pozostaje kwota 3.586,29 zł. a nie jak podaje powód - 3.799,46 zł. Niejasne jest

uzasadnienie kwoty 176,64 zł. dochodzonej tytułem odsetek naliczonych przez poprzedniego wierzyciela od dnia 20 września 2017r. do 22 lutego 2018r., nie wskazał bowiem powód od jakich kwot były obliczane powyższe odsetki.

Nie budzi natomiast wątpliwości żądanie zasądzenia dalszych odsetek za opóźnienie, naliczonych już przez powoda od daty 24 lutego 2018r., kwestia ta została przedstawiona w dokumencie prywatnym - k. 60.

Wobec powyższego za uzasadnione sąd uznał żądanie zapłaty kwot 3.586,29 zł. i 94,22 zł. czyli łącznie kwoty 3.680,51 zł. z odsetkami według stopy procentowej wskazanej w pozwie, nie wyższej jednak niż wynika to z treści umowy (§ 10 ust. 1 umowy), od dnia wniesienia pozwu tj. od 16.10.2018r. (zgodnie z żądaniem pozwu).

Odnośnie kosztów procesu sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. Powód wygrał proces w 90 %, poniósł koszty procesu w wysokości 1.017 zł. (opłata 100 zł., koszt zastępstwa procesowego 900 zł., opłata skarbową 17 zł.), pozwany jest zobowiązany wobec tego do zwrotu powodowi kwoty 915,30 zł.

Sędzia

ZARZĄDZENIE

1/ (...)

2/ (...)

3/ (...)

(...)

Sędzia.